

IZVJEŠTAJ

**o reviziji finansijskih izvještaja
Preduzeća komunalnih djelatnosti "R A D" AD Teslić
za 2009.godinu**

Banja Luka, mart 2010.godine

S A D R Ž A J

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans stanja (izveštaj o finansijskom položaju).....	5
Bilans uspjeha (izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu).....	6
Izveštaj o promjenama u kapitalu	7
Izveštaj o tokovima gotovine.....	8
Napomene uz finansijske izvještaje.....	9
Ostale napomene.....	15-24

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Nadzornom odboru i akcionarima Preduzeća komunalnih djelatnosti "RAD" a.d. Teslić**

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Preduzeća komunalnih djelatnosti "RAD" a.d. Teslić (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31.decembra 2009. godine, bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu od 01.01. do 31.12.2009. godine), izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje za navedenu poslovnu godinu.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, kao i za interne kontrole koje su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed neregularnosti ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima, kao i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed neregularnosti ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva. Revizija, takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da objezbjeđuju razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenu finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Društva na dan 31.12.2009. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima.

"EF REVIZOR" d.o.o.
Banja Luka, Gajeva 12

Datum: 11. mart 2010.godine

OVLAŠĆENI REVIZOR
Nedeljko Marinković

BILANS STANJA
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2009.godine

u KM

Pozicija	Napomena	2009.	2008.
1	2	3	4
AKTIVA		4.948.722	4.973.234
Stalna imovina		3.577.617	3.666.440
Nematerijalna ulaganja	3.6,6.1	42.443	42.443
Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	3.6,3.7,6.2	3.535.174	3.623.997
Tekuća imovina		1.371.105	1.306.794
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji		99.942	106.731
Zalihe materijala	3.8, 7	96.123	102.550
Zalihe robe	3.8, 7		
Dati avansi	7	3.819	4.181
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina		1.271.163	1.200.063
Kratkoročna potraživanja	3.3, 3.10,8.1	789.463	865.764
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	3.12, 10	479.496	332.472
Porez na dodatu vrijednost	3.5,8.3	2.204	1.827
PASIVA		4.948.722	4.973.234
Kapital		4.790.050	4.787.027
Osnovni kapital	1, 9	5.531.125	5.531.125
Neraspoređeni dobitak	9	3.023	10.550
Gubitak do visine kapitala	9	744.098	754.648
Obaveze		158.672	186.207
Kratkoročne obaveze		158.672	186.207
Obaveze iz poslovanja	3.11,10	84.157	125.113
Obaveze za zarade i naknade zarada	10	44.444	45.994
Druge obaveze	10	2.058	1.350
Porez na dodatu vrijednost	3.5,8.3	22.699	11.616
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	10	5.314	2.134

Potpisano u ime Društva
Direktor
Zelenbabić Zoran

BILANS USPJEHA

(Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu)
od 01.01.do 31.12.2009.godine

u KM

Pozicija	Napomene	2009.	2008.
1	2	3	4
Poslovni prihodi		1.114.950	1.256.290
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	3.1, 4.1	1.114.950	1.256.124
Ostali poslovni prihodi	3.1, 4.1	-	166
Poslovni rashodi	3.2, 5.1	1.168.031	1.233.287
Troškovi materijala	3.2, 5.1	148.370	176.420
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	3.2, 5.1	688.794	670.302
Troškovi proizvodnih usluga	3.2, 5.1	117.592	138.117
Troškovi amortizacije	3.2,3.7, 5.1	126.582	156.197
Nematerijalni troškovi	3.2, 5.1	50.521	57.755
Troškovi poreza	3.2, 5.1	34.950	33.647
Troškovi doprinosa	3.2, 5.1	1.222	849
Poslovni dobitak			23.003
Poslovni gubitak		53.081	
Finansijski prihodi		4.533	3.929
Prihodi od kamata	4.2	3.126	2.471
Ostali finansijski prihodi	4.2	1.407	1.458
Finansijski rashodi		8	
Ostali finansijski rashodi	5.2	8	-
Dobitak redovne djelatnosti		-	26.932
Gubitak redovne aktivnosti		48.556	-
Ostali prihodi	4.3	67.496	16.365
Ostali rashodi	5.3	15.917	32.747
Dobitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda		51.579	-
Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda		-	16.382
Dobitak i gubitak prije oporezivanja			
Dobitak prije oporezivanja		51.579	26.932
Gubitak prije oporezivanja		48.556	16.382
Tekući i odloženi porez na dobit			
Poreski rashodi perioda	-	-	-
Neto dobitak tekuće godine	9	3.023	10.550
Ukupan neto dobitak u obračunskom periodu	9	3.023	10.550

Potpisano u ime Društva
Direktor
Zelenbabić Zoran

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za period koji se završava na dan 31.12.2009.godine

u KM

P o z i c i j a	Akcijski kapital	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokri-veni gubitak	UKUPNO
Stanje 01.01.2009.	5.531.125	- 671.003	4.860.122
Neto dobitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	3.023	3.023
Neto gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	- 73.095	- 73.095
Stanje 31.12.2009.	5.531.125	- 741.075	4.790.050

Potpisano u ime Društva
Direktor
Zelenbabić Zoran

BILANS TOKOVA GOTOVINE
(Izveštaj o tokovima gotovine)
za period od 01.01.do 31.12.2009.godine.

		u KM	
Pozicija	2009.	2008.	
1	2	3	
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	1.275.094	1.266.852	
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	1.206.775	1.264.570	
2. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	68.319	2.282	
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	1.093.437	1.147.624	
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	366.921	486.591	
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	690.344	625.507	
3. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	36.172	35.526	
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	181.657	119.228	
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 2)	3.126	32.001	
1. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	-	29.530	
2. Prilivi po osnovu kamata	3.126	2.471	
3. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih plasmana	-	-	
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	37.759	74.785	
1. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	37.759	74.785	
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	34.633	42.784	
C. Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-	
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-	
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-	
Neto priliv gotovine	147.024	76.444	
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	332.472	256.028	
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	479.496	332.472	

Potpisano u ime Društva
Direktor
Zelenbabić Zoran

Napomene na narednim stranama sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**1. Informacije o Društvu**

Rješenjem Osnovnog suda u Doboju broj U/I-173/95. od 27.02.1995. godine, izvršen je upis promjene statusa Javnog preduzeća komunalnih djelatnosti "RAD" Teslić u pogledu režima vlasništva, prenosom sredstava društvene imovine u državnu svojinu.

Rješenjem Direkcije za privatizaciju Republike Srpske broj: 01-SP-908-4-1/99 od 31.10.2000. godine odobrena je statusna promjena podjele izdvajanjem dijela imovine Javnog preduzeća komunalnih djelatnosti "RAD" Teslić, radi osnivanja novog preduzeća pod nazivom Osnovno državno javno komunalno preduzeće "Komunalac" Teslić.

Prema odredbama Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima, kod Osnovnog suda u Doboju, rješenjem broj U/I-585/2005. od 30.08.2005. godine upisana je promjena svojine dijela državnog kapitala pri čemu je došlo do promjene u nazivu preduzeća, koje od navedenog datuma posluje pod nazivom: **Preduzeće komunalnih djelatnosti "RAD" akcionarsko društvo Teslić (u daljen tekstu: Društvo).**

Prema podacima sa Banjalučke berze, izvor: Centralni registar hartija od vrijednosti RS, na dan 27.02.2010. godine struktura akcionara Društva bila je sljedeća:

A k c i o n a r i	Broj akcija	% u kapitalu
Akcijski fond RS AD Banja Luka	3.592.294	64,9469
Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje RS Banja Luka	553.113	10,0000
Fond za restituciju RS AD Banja Luka	276.556	5,0000
Ostali akcionari po knjizi akcionara	2.109.162	20,0531
UKUPNO	5.531.125	100,0000

Ukupan broj akcionara Društva na dan 27.02.2010. godine je 345. Nominalna vrijednost akcije je 1 KM.

Organizacionu strukturu Društva čine: uprava (menadžment), sektori i samostalni referati.

Proizvodno – uslužne djelatnosti Društva su organizovane u okviru sektora i to:

- sektora tehničkih poslova i
- sektora pravnih, opštih i ekonomskih poslova.

Direktor Društva je Zelenbabić Zoran, a predsjednik Nadzornog odbora Društva je Aleksić Mirko.

Poslovna aktivnost Društva se odvija u okviru registrovanih djelatnosti:

41000 -	Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode
90000 -	Prikupljanje i obrada otpadnih voda
45212 -	Izgradnja objekata niskogradnje (gradski cjevovodi uključujući i komunalne građevinske radove i dr.)
45100 -	Rušenje i razbijanje objekata, zemljani radovi
	Spoljna trgovina neprehrambenim proizvodima

Sjedište Preduzeća komunalnih djelatnosti "RAD" AD je u Tesliću, Ulica Kralja Petra I bb.

Matični broj: 1098101,

Šifra djelatnosti: 41000 – sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode

JIB 4401298390000,

IB PDV 401298390000.

Prema tački I člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 67/05) Preduzeće komunalnih djelatnosti "RAD" AD Teslić smatra se javno odgovornim Društvom i podliježe obavezi godišnje revizije.

U periodu od 01.01. do 31.12.2009. godine Društvo je zapošljavalo 41 radnika, a u 2008. godini 42 radnika po osnovu časova rada.

2. Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 67/05), i Pravilniku o reviziji finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 120/06), finansijski izvještaji se sastavljaju u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Računovodstvenim standardima Republike Srpske (RS RS) koji predstavljaju prevod Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS).

Odredbe novog Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 36/09) primjenjuju se od 01.01.2010. godine. Prezentovanje finansijskih izvještaja izvršeno u skladu sa revidovanim MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja po Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike¹ i Pravilniku o sadržini i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu.²

¹ "Službeni glasnik Republike Srpske", broj 84/09

² "Službeni glasnik Republike Srpske", broj 84/09

Do 31. decembra 2009. godine prevedeni i objavljeni su sljedeći MRS čija je primjena obavezujuća prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja Društva za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2009. godine:

- MRS 1 - Prezentacija finansijskih izveštaja,
- MRS 2 - Zalihe,
- MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine,
- MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške,
- MRS 10 - Događaji nakon datuma bilansiranja,
- MRS 12 - Porez na dobit,
- MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema,
- MRS 18 - Prihodi,
- MRS 19 - Primanja zaposlenih,
- MRS 21 - Efekti promjene kursa stranih valuta,
- MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja,
- MRS 34 - Periodično finansijsko izvještavanje,
- MRS 36 - Obezbjeđenje sredstava,
- MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva,
- MRS 38 - Nematerijalna sredstva,

Finansijski izvještaji su sastavljeni za godinu koja se završava na dan 31.12. 2009. godine i izraženi su u KM.

Izvještaji su rađeni na bazi istorijskog troška.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Poslovni prihodi

Priznavanje prihoda se vrši razgraničavanjem na periode u kojima su nastali, ako se mogu pouzdano izmjeriti i imaju zadovoljavajući stepen izvjesnosti naplate. Prihodi su prikazani po fakturnoj vrijednosti, odnosno naplaćenim iznosima umanjnim za date popuste, porez i druge dažbine.

3.2 . Poslovni rashodi

Poslovni rashodi su smanjenja ekonomskih koristi u obračunskom periodu odlivom sredstava ili stvaranjem obaveza, a priznaju se uz kriterije: da ih je moguće pouzdano izmjeriti, da imaju direktnu povezanost sa prihodima (načelo sučeljavanja prihoda i rashoda), te da nema osnova da se razgraničavaju na više slijedećih obračunskih perioda.

3.3. Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo primjenjuje odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 67/05) i Računovodstvene standarde u pogledu procjenjivanja i naplativosti potraživanja. Potraživanja koja po procjeni uprave nisu naplativa, otpisuju se na teret ostalih rashoda.

3.4. Preračunavanje sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja

Pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su iskazane u Konvertibilnim markama po zvaničnom kursu na dan bilansiranja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu na dan promjene, a nastale pozitivne i negativne kursne razlike priznaju se u bilansu uspjeha.

3.5. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o prezu na dobit ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 91/06), koji se primjenjuje od 1. januara 2007.godine. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitaka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske. Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava utvrđivanjem obaveza, u bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, u kojima će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata polsovanja predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Evidentiraju se u okviru ostalih polsovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list BiH" broj 9/05), od 1. januara 2006. godine, uvedena je obaveza i regulisan sistem obračuna i plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, čime je zamijenjen sistem oporezivanja primjenom poreza na promet proizvoda i usluga.

3.6. Stalna sredstva

Osnovna sredstva

Pod osnovnim sredstvima smatraju se nekretnine, postrojenja i oprema i druga stalna materijalna sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine. Osnovna sredstva se iskazuju po nabavnoj, odnosno nadoknadivoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju obračunatu u periodu korištenja sredstava.

Početno priznavanje osnovnih sredstava izvršeno u skladu sa Zakonom o privatizaciji prilikom izrade početnog bilansa stanja 30. juna 1998. godine.

Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškova dovođenja u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nadoknativa vrijednost osnovnih sredstava utvrđuje se testom na obezvrijeđenost.

Dobit koja nastane prilikom otuđivanja osnovnih sredstava knjiži se u korist ostalih prihoda, a gubitak na teret ostalih rashoda.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja predstavljaju trajno pravo korištenja zemljišta iskazano u skladu sa Zakonom o privatizaciji prilikom izrade početnog bilansa stanja, a na osnovu cijena utvrđenih od ovlaštenog organa skupštine opštine na čijoj se teritoriji nalazi zemljište.

Patenti i licence priznaju se po trošku nabavke umanjemom za ispravku vrijednosti i gubitke od obezvređenja vrijednosti.

3.7. Amortizacija

Amortizacija osnovnih sredstava obračunava se po stopama koje su dobijene na osnovu procjene preostalog vijeka korištenja nabavne i procijenjene vrijednosti osnovnih sredstava. Amortizacija se obračunava na osnovicu koju čini nabavna odnosno procijenjena vrijednost osnovnih sredstava.

Primijenjene stope amortizacije za glavne kategorije osnovnih sredstava:

- Građevinski objekti	0,9 – 5,0 %
- Oprema	7,0 – 20,0 %
- Računarska oprema	20,0 %
- Oprema za trgovinu	10 – 14,3 %
- Putnički automobili	5,5 %

3.8. Zalihe

Zalihe materijala, goriva i maziva, rezervnih dijelova, alata, inventara, HTZ opreme, ambalaže i auto guma priznaju se po trošku nabavke ili po neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je od ovih vrijednosti niža. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, transportne i zavisne troškove.

Otpis zaliha inventara, rezervnih dijelova, ambalaže i drugo, za predmete čiji je procijenjeni vijek upotrebe do godinu dana, vrši se jednokratnim otpisom prilikom stavljanja u upotrebu.

Otpis inventara, autoguma, i sl. čiji je procijenjeni vijek upotrebe preko godinu dana vrši se metodom kalkulativnog otpisa, najduže u periodu od tri godine.

Zalihe trgovačke robe priznaju se po nabavnoj ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je od ovih vrijednosti niža.

Ispravka vrijednosti zaliha po osnovu svođenja nabavne na nižu neto prodajnu cijenu priznaje se u bilansu uspjeha u okviru pozicije dugih poslovnih rashoda.

3.9. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama, a odnose se na::

- rezervisanja za troškove u garantnom roku po osnovu prodatih učinaka za koje je obračunat prihod u punom iznosu,
- rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava,
- rezervisanja za zadržane kaucije i depozite,
- rezervisanja za troškove restrukturiranja,
- rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih i
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisana Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

3.10. Potraživanja po osnovu prodaje

Potraživanja po osnovu prodaje obuhvataju sva nenaplaćena potraživanja za izvršene isporuke proizvoda i usluga poslovnim partnerima.

3.11. Obaveze

Obaveze se priznaju u visini nominalne vrijednosti po dokumentaciji povjerilaca, a na osnovu izvršene poslovne ili finansijske transakcije.

3.12. Gotovina i ekvivalenti gotovine

Gotovina i ekvivalenti gotovine sastoje se od novca u blagajni i novca na bankarskim računima, a priznaju se po nominalnoj vrijednosti.

3.13. Datum odobrenja finansijskih izvještaja

Upravni odbor Društva, na sjednici održanoj 24.02.2010. godine, je odobrio finansijske izvještaje za 2009. godinu i predložio ih Skupštini akcionara na usvajanje.

OSTALE NAPOMENE**4. Prihodi**

4.1 Poslovni prihodi

Opis	2009.	2008.
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	1.114.950	1.256.124
Ostali poslovni prihodi	-	166
Ukupno	1.114.950	1.256.290

4.2 Finansijski prihodi

Opis	2009.	2008.
Prihodi od kamata	3.126	2.471
Ostali finansijski prihodi	1.407	1.458
Ukupno	4.533	3.929

4.3 Ostali prihodi

Opis	2009.	2008.
Naplaćena otpisana potraživanja	67.092	3.730
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	404	12.635
Ukupno	67.496	16.365

5. Rashodi

5.1. Poslovni rashodi

Opis	2009.	2008.
Troškovi materijala	148.370	176.420
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	688.794	670.302
Troškovi proizvodnih usluga	117.592	138.117
Troškovi amortizacije	126.582	156.197
Nematerijalni troškovi	50.521	57.755
Troškovi poreza	34.950	33.647
Troškovi doprinosa	1.222	849
Ukupno	1.168.031	1.233.287

Troškovi materijala u 2009. godini odnose se na:

Opis	Iznos
Otpis inventara, HTZ opreme i auto-guma	7.715
Utrošene rezervne dijelove	8.438
Troškove uprave	8.733
Utrošeno gorivo, električnu energiju i ogrev	123.484
Ukupno	148.370

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u 2009. godini odnose se na:

Opis	Iznos
Troškove bruto zarada i bruto naknada zarada	631.358
Ostale lične rashode	57.436
Ukupno	688.794

Troškovi proizvodnih usluga u 2009.godini odnose se na:

Opis	Iznos
Transportne usluge	8.989
Troškove održavanja osnovnih sredstva	82.788
Troškove oglasa	4.634
Troškove ostalih usluga	21.181
Ukupno	117.592

Troškovi amortizacije u 2009. godini odnose se na:

Opis	Iznos
Amortizaciju građevinskih objekata	89.302
Amortizaciju opreme	27.004
Amortizaciju ostalih osnovnih sredstava	10.276
Ukupno	126.582

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) u 2009. godini odnose se na:

Opis	Iznos
Troškove revizije	4.000
Trškove zdravstvenih usluga	600
Troškove analize vode	25.972
Troškove stručnog obrazovanja	2.052
Troškove reprezentacije	2.833
Premije osiguranja	8.606
Troškove platnog prometa	2.677
Troškove članarina	1.165
Ostale nematerijalne troškove	2.616
Ukupno	50.521

5.2. Finansijski rashodi

Opis	2009.	2008.
Ostali finansijski rashodi	8	-
Ukupno	8	-

5.2. Ostali rashodi

Opis	2009.	2008.
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	-	1.017
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	15.917	31.226
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	-	504
Ukupno	15.917	32.747

6. Stalna imovina

6.1 Nematerijalna ulaganja

Ostala nematerijalna ulaganja odnose se na zemljište sa pravom trajnog korištenja po Posjedovnom listu broj 307, KO Studenci, broj parcele 58/7, površine 3.458,00 m² vrijednosti 42.443 KM.

Na poziciji ostalih nematerijalnih ulaganja je, prema Uredbi o metodologiji izrade početnog bilansa stanja u preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 28/98), evidentirana vrijednost građevinskog zemljišta nad kojim Društvo ima pravo korištenja.

U skladu sa propisima o izgrađenom građevinskom zemljištu, definisati status zemljišta i reklasifikovati ovu bilansnu poziciju.

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta se sastoji od naknade ranijem vlasniku, položajne rente i naknade za pripremanje i opremanje zemljišta.

6.2 Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine

Promjene u 2009. godini:

P o z i c i j a	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	UKUPNO
Nabavna vrijednost					
Stanje na početku godine	110.365	8.001.641	1.492.854	58.037	9.662.897
Povećanje vrijednosti u toku god.	-	1.514	30.052	6.193	37.759
Rashodovana sredstva	-	-	80.009	-	80.009
Stanje na kraju godine	110.365	8.003.155	1.442.897	64.230	9.620.647
Ispravka vrijednosti					
Stanje na početku godine	-	4.679.547	1.337.765	21.587	6.038.899
Rashodovana sredstva	-	-	80.009	-	80.009
Amortizacija	-	89.302	27.004	10.276	126.582
Stanje na kraju godine	-	4.768.849	1.284.760	31.863	6.085.472
Sadašnja vrijednost					
Stanje na početku godine	110.365	3.322.094	155.089	36.450	3.623.998
Stanje na kraju godine	110.365	3.234.306	158.137	32.367	3.535.175

Za zemljište i objekte, navedeno u Posjedovnom listu broj 579 KO Teslić u 2005. godini je proveden postupak izlaganja na javni uvid podataka o nekretninama i utvrđivanja prava na nekretninama. Nakon provedenog postupka kod Republičke uprave za geodetske i imovinsko – pravne poslove, Poslovne jedinice Teslić, utvrđen je:

- List nepokretnosti broj 849 sa ukupnom površinom zemljišta (A list) od 2.250 m² i
- List nepokretnosti broj 850 sa površinom zemljišta (A list) od 363 m².

U skladu sa članom 42. Zakona o građevinskom zemljištu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 112/06) kod Osnovnog suda u Tesliću na izgrađenom građevinskom zemljištu upisano je:

- u ZK ulošku: 847 pravo raspolaganja zemljištem površine 2.250 m², broj parcele 1300/1,
- u ZK ulošku: 848 pravo susvojine na zemljištu površine 363 m², broj parcele 1300/3 i
- u ZK ulošku: 219 pravo vlasništva na zemljištu površine 6.400 m², broj parcele 311/2.

Vrijednost zemljišta u iznosu 110.365 KM nije mijenjana od priznavanja u početnom bilansu stanja za privatizaciju po Zakonu o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj:24/98).

U vlasništvu Društva su sljedeći poslovni objekti koji su u funkciji obavljanja registrovane djelatnosti:

R/b	O B J E K A T	Površina u m ²	Sadašnja vrijednost (KM)
1.	Filter stanica	486	452.870
2.	Gradski vodovod	-	182.973
3.	Vodozahvat	-	25.551
4.	Cjevovod Barići	-	58.304
5.	Vodovod II faza	-	16.327
6.	Zgrada za dizel agregat	-	7.098
7.	Cjevovod sa prelazima	-	108.195
8.	Kanalizacija	-	658.134
9.	Kanalizacija u gradu	-	213.320
10.	Kolektor	-	70.995
11.	Vodovod zona C-3	-	45.587
12.	Upravna zgrada	175	128.968
13.	Zgrada radione	300	43.207
14.	Vodovod industrijska zona	-	41.816
15.	Vodovod Studenci	-	965.845
16.	Filter stanica	-	118.775
17.	Vodovod Ružević	-	72.400
	Ukupno	-	3.210.365

Povećanje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u toku 2009. godine

Ulaganja po namjeni	Nabavna vrijednost
Građevinski objekti	1.514
Oprema	30.052
Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	6.193
U k u p n o	37.759

7. Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji

Pozicija	2009.	2008.
Zalihe materijala	96.123	102.550
Dati avansi	3.819	4.181
Ukupno	99.942	106.731

8. Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina

8.1 Kratkoročna potraživanja

Pozicija	2009.	2008.
Kupci u zemlji	995.606	1.435.803
Ispravka vrijednosti kupaca u zemlji	213.038	577.757
Neto potraživanja od kupaca	782.568	858.046
Druga kratkoročna potraživanja	6.895	7.718
Ukupno	789.463	865.764

U 2009. godini Društvo je izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja u iznosu 89.011 KM što sa akumulisanom ispravkom vrijednosti do 31.12.2008. godine u iznosu 124.027 KM čini ukupno 213.038 KM.

U ispravci vrijednosti potraživanja sadržan iznos 73.095 KM knjižen na teret početnog stanja gubitka do visine kapitala zbog nenaplaćenog dijela potraživanja u okončanom stečajnom postupku stečajnog dužnika DI "Borja" Teslić, zbog čega je u prethodnim revizorskim izvještajima izražavana rezerva.

Za efekte grešaka koje se odnose na naknadno utvrđene rashode koji su teretili početno stanje gubitka do visine kapitala tekuće godine u skladu sa MRS 8 – računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške u iznosu 73.095 KM, izvršena korekcija u uporednim podacima za 2008. godinu.

Starosna struktura potraživanja

- Pravna lica

POZICIJA	Potraživanja iz 2009.	Potraživanja iz 2008.	Potraživanja iz 2007.	Potraživanja preko tri god.	UKUPNO
Kupci-pravna lica	143.257	100.707	11.161	133.690	388.815
Ispravka vrijed. do 31.12.2008.	-	-	-	24.147	24.147
Ispravka vrijedn. u 2009	-	-	-	89.011	89.011
Stanje neto potraživanja 31.12.2009.	143.257	100.707	11.161	20.532	275.657
Naplaćeno do 25.02.2010.	74.897	2.753	123	20.532	98.305
Stanje potraživ. 25.02.2010.	68.360	97.954	11.038	-	177.352

- **Fizička lica**

POZICIJA	Potraživanja iz 2009.	Potraživanja iz 2008.	Potraživanja iz 2007.	Potraživanja preko tri god.	UKUPNO
Kupci-fizička lica	440.083	98.759	62.019	5.930	606.791
Ispravka vrijed.do 31.12.2008.	-	31.932	62.019	5.930	99.881
Ispravka vrijedn. u 2009.	-	-	-	-	-
Stanje neto potraživanja 31.12.2009.	440.083	66.827	-	-	506.910
Naplaćeno do 25.02.2010.	99.448	47.489	-	-	146.937
Stanje potraživ. 25.02.2010.	340.635	19.338	-	-	359.973
Reprogramirano	23.204	19.338	-	-	42.542

- **Ukupno**

POZICIJA	Potraživanja iz 2009.	Potraživanja iz 2008.	Potraživanja iz 2007.	Potraživanja preko tri god.	UKUPNO
Kupci-pravna lica	143.257	100.707	11.161	133.690	388.815
Kupci-fizička lica	440.083	98.759	62.019	5.930	606.791
Kupci - ukupno	583.340	199.466	73.180	139.620	995.606
Ispravka vrijed.do 31.12.2008.	-	-	-	-	-
- pravna lica	-	-	-	24.147	24.147
Ispravka vrijed.do 31.12.2008.	-	-	-	-	-
- fizička lica	-	31.932	62.019	5.930	99.881
Ispravka vrijedn. u 2009.	-	-	-	-	-
- pravna lica	-	-	-	89.011	89.011
Ispravka vrijedn. u 2009.	-	-	-	-	-
- fizička lica	-	-	-	-	-
Stanje neto potraživanja 31.12.2009.	583.340	167.534	11.161	20.532	782.567
Naplaćeno do 25.02.2010.	-	-	-	-	-
- pravna lica	74.897	2.753	123	20.532	98.305
Naplaćeno do 25.02.2010.	-	-	-	-	-
- fizička lica	99.448	47.489	-	-	146.937
Naplaćeno do 25.02.2010. - ukupno	174.345	50.242	123	20.532	245.243
Stanje potraživ. 25.02.2010.	-	-	-	-	-
- pravna lica	68.360	97.954	11.038	-	177.352
Stanje potraživ. 25.02.2010.	-	-	-	-	-
- fizička lica	340.635	19.338	-	-	359.973
Stanje 25.02.10. - ukupno	408.995	117.292	11.038	-	537.325
Reprogramirano	23.204	19.338	-	-	42.542

Nenaplaćena neto potraživanja od kupaca, sa stanjem 31.12.2009. godine, umanjena za naplatu do 25.02.2010.godine, iznose 537.325 KM. Po starosnoj strukturi na dan 25.02.2010. godine, potraživanja starija od jedne godine iznose 128.330 KM, a starija od dvije godine 11.038 KM.

8.2. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Pozicija	2009.	2008.
Žiro-račun	478.069	330.676
Devizni račun	1.359	1.358
Sredstva u blagajni	68	438
Ukupno	479.496	332.472

8.3. Porez na dodatu vrijednost

Pozicija	2009.	2008.
Akontacija PDV	2.204	1.827
Ukupno	2.204	1.827

9. Kapital

Preduzeće komunalnih djelatnosti "RAD" AD Teslić iskazan je u iznosu 5.531.125 običnih akcija nominalne vrijednosti 1 KM po akciji.

Vrijednost akcijskog kapitala u poslovnim knjigama usklađen je sa iznosom registrovanim u sudskom registru (kod nadležnog suda), u Registru emitenata kod Komisije za hartije od vrijednosti i u Centralnom registru hartija od vrijednosti.

Gubitak do visine kapitala Društva na dan 31.12.2009. godine iznosi 744.098 KM (13,45% registrovanog kapitala) odnosi se na gubitak iz ranijih godina.

Neraspoređena dobit za 2009.godinu iznosi 3.023 KM.

10. Kratkoročne obaveze

Pozicija	2009.	2008.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	4.335	4.367
Ostali dobavljači	79.822	120.746
Obaveze za zarade i naknade zarada	44.444	45.994
Druge obaveze	2.058	1.350
Porez na dodatu vrijednost	22.699	11.616
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	5.314	2.134
Ukupno	158.672	186.207

11. Sudski sporovi

Zaključno sa 31.12.2009. godine Društvo je u svojstvu tužioca – tražioca izvršenja predložilo spisak prijedloga za izvršenje predatih Osnovnom sudu u Tesliću. Ukupna vrijednost potraživanja koja su predmet prijedloga za izvršenja iznose 31.716,64 KM, od čega se iznos od 5.014,54 KM odnosi na glavnica nenaplaćenih potraživanja od 7 pravnih lica i iznos od 26.702,10 KM od 28 fizičkih lica.

12. Rast cijena

- Cijene na malo**

G o d i n a	Baza na početku perioda	Baza na kraju perioda
2000.	100	116,1
2001.	100	102,2
2002.	100	102,4
2003.	100	101,2
2004.	100	102,2
2005.	100	104,1
2006.	100	104,7
2007.	100	106,2

- Potrošačke cijene³**

G o d i n a	Decembar prethodne godine	Decembar tekuće godine
2008.	100	103,6
2009.	100	100,3

13. Devizni kursevi

Devizni kursevi	2009.	2008.	2007.	2006.	2005.
Američki dolar	1,3640	1,3706	1,3312	1,4850	1,6579
EURO	1,9558	1,9558	1,9558	1,9558	1,9558

³ Napomena: Indeksi potrošačkih cijena u 2008.godini, prema klasifikaciji COICOP, harmonizovanoj sa evropskim standardima, zasnovani na značajno proširenoj korpi proizvoda i usluga, nisu uporedivi sa rastom cijena na malo.